

POSTANOWIENIE

6 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 6 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa H. S.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 7 lutego 2023 r., I ACa 861/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego - z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem 7 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (1) oddalił apelację Bank S.A. z siedzibą w W. (uprzednio: Bank S.A. z siedzibą w W.) od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 31 marca 2022r., zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki H. S. kwotę 54.440,87zł z bliżej określonymi

ustawowymi odsetkami za opóźnienie, umarzającego postępowanie co do kwoty 44.811,16 zł oraz orzekającego o kosztach zastępstwa procesowego, oraz (2) orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Podniósł, że w sprawie występuje „istotne zagadnienie prawne wyznaczenia granic odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje płatnicze w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych w szczególności dotyczących zdarzeń opartych o udostępnienie przez płatnika osobom trzecim kanałów dostępu do bankowości internetowej poprzez przyznanie określonym aplikacjom bankowym możliwości odczytania wiadomości sms (w tym haseł jednorazowych nadesłanych przez bank celem uwierzytelnienia)”.

3. Powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej

jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy winno przyczynić się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 7 marca 2018 r., III SK 29/17; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17; z 29 grudnia 2022 r. I CSK 1420/22). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wchodzi w rachubę w razie powstania poważnych wątpliwości, których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15 oraz z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. postanowienia SN z 26 października 2021 r., I CSK 266/21 oraz z 30 czerwca 2021 r., III CSK 53/21).

7. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

8. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. postanowienia SN: z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13; z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia SN: z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15; z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. postanowienia SN: z 26 października 2021 r., I CSK 266/21; z 30 czerwca 2021 r., III CSK 53/21). Skarga kasacyjna nie odpowiada jednak tym wymogom, bowiem skarżący nie formułuje konkretnych zagadnień prawnych, a jedynie stwierdza potrzebę „wyznaczenia granic odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje płatnicze w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych (...)”.

9. Pomimo tak ogólnego sformułowania przez skarżącego przyczyny kasacyjnej z jej uzasadnienia można wywieść, że podstawowym problemem prawnym podnoszonym przez skarżącego, od którego również zależało

rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, jest ustalenie przesłanki winy na gruncie przepisu art. 45 ust. 3 ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 30), zgodnie z którym płatnik odpowiada za nieautoryzowane transakcje płatnicze w pełnej wysokości, jeżeli doprowadził do nich umyślnie albo w wyniku umyślnego lub będącego skutkiem rażącego niedbalstwa naruszenia co najmniej jednego z obowiązków, o których mowa w art. 42 powołanej ustawy. Jest to wszakże problem, który trudno jest rozstrzygnąć w sposób abstrakcyjny, udzielając uniwersalnej odpowiedzi, która mogłaby być punktem odniesienia w podobnych sytuacjach. Ustalenie winy i jej stopnia następuje zawsze w ramach oceny prawnej konkretnego stanu faktycznego. Rozważanie tej kwestii w niniejszej sprawie oznaczałoby wejście w polemikę z oceną dowodów dokonaną przez sądy obu instancji, do czego Sąd Najwyższy nie jest powołany. W sprawach dotyczących odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje płatnicze Sąd Najwyższy wypowiadał się już m.in. w wyroku z 15 września 2023 r., II CSKP 1013/22. Wobec powyższego nie można przyjąć, że wskazane przez skarżącego kwestie stanowią istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

12. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ms]

